

DE RATTENBESTRIJDING IN DE STAD AMSTERDAM

Van de gemeente Amsterdam ontvingen wij een verslag van de aldaar gehouden algemene bestrijdingsactie tegen de bruine rat en een jaarverslag over 1953 van de gemeentelijke rattenbestrijding.

Vooral in het jaarverslag werden enige interessante punten aangeroerd, die van algemeen belang zijn, zodat wij hieronder een en ander uit deze verslagen zullen weergeven.

De algemene actie

De algemene actie werd dit jaar in Amsterdam gehouden van 12 October—14 November, dus niet gelijktijdig met de algemene landelijke actie.

Hoewel het in het algemeen beter is om deze algemene landelijke actie over het gehele land zo goed mogelijk gelijktijdig en in een korte periode te doen verlopen, waren hier omstandigheden aanwezig, die dit voor Amsterdam niet goed mogelijk maakten. Hierbij speelde het feit een rol, dat het vanwege de St. Nicolaas- en Kerstmisdrukke voor de P.T.T. onmogelijk was in de periode, waarin de landelijke actie was geprojecteerd, nl. van 12—19 December de folders te verspreiden. Voorts was de genoemde periode wat kort voor een zo grote stad als Amsterdam.

Propaganda

Overgenomen werd de door de Plantenziektenkundige Dienst ontworpen folder voor huis aan huis verspreiding. Alleen de tekst werd aangepast aan de omstandigheden. Van deze folders werden 50.000 exemplaren door de P.T.T. huis aan huis verspreid. Voor de Bond van Volkstuinders werd een handleiding ontworpen voor de verdelgung van de

bruine rat en de woelrat. Hiervan werden er 500 verspreid door bemiddeling van de Secretaris van deze bond. Voorts werd op grote schaal de grote affiche van de G.G.D. verspreid.

Aan de plaatselijke pers en periodieken voor de wijkcentra werd één algemeen bericht verstrekt, gelijkkluidend aan de tekst van de folders, voor opname in de week vóór de aanvang van de campagne.

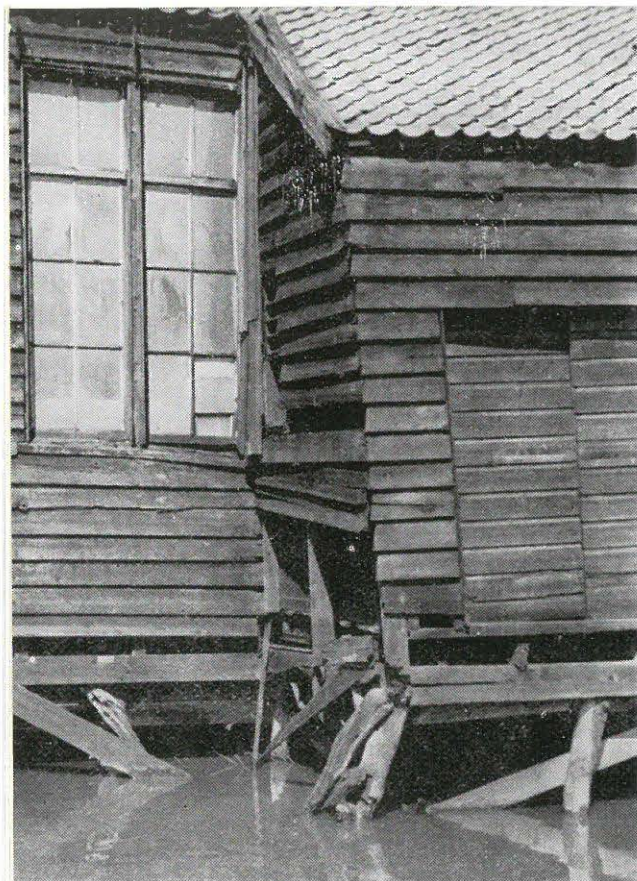
Uitvoering

Voor de buitencampagne werden 4 losse krachten aangetrokken, zodat met 2 ploegen kon worden gewerkt voor de uitleg van de lokaasporties vanwege de gemeente. Een ploeg per boot voor het havengebied en de grachten met de aangrenzende terreinen en een ploeg per vrachtauto, die de gehele omgeving van de gemeente en de parken voor haar rekening nam.

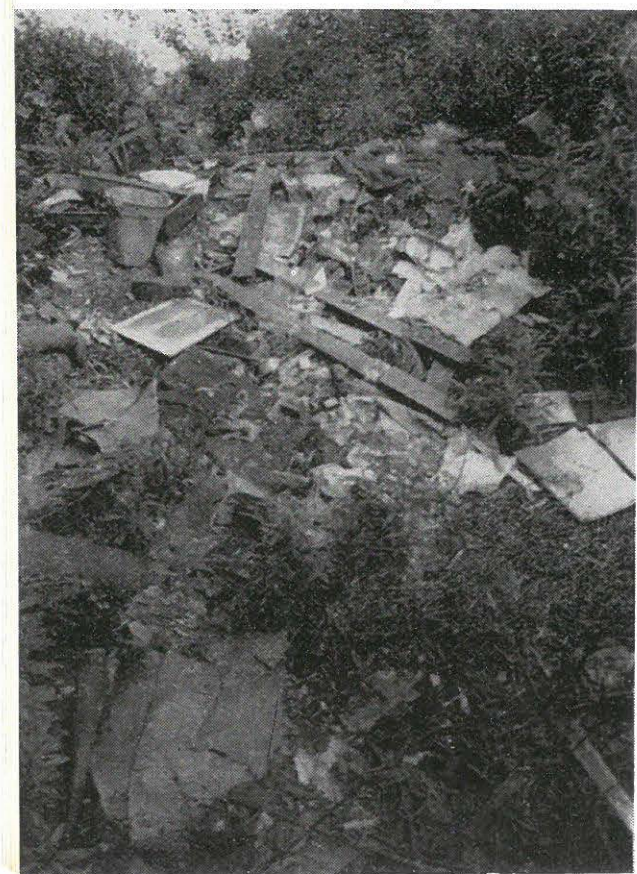
Daar het voor een dergelijk grote gemeente niet goed doenlijk was om de lokaasporties huis aan huis rond te brengen, werden deze op een 20-tal punten gratis ter beschikking gesteld.

Er werden 76950 lokaasporties door 3615 personen afgehaald. Voorts werden er 93000 door de stadsploegen en 42000 door de havenploeg uitgelegd, terwijl in de tuincomplexen 31800 porties neergelegd werden. In totaal werden dus voor deze actie 243750 lokaasporties uitgelegd.

Uit de reacties van het publiek bleek, dat de folders en de berichten in de pers gunstig aansloegen. Uit de informaties en bij de controle bleek, dat deze lokaasporties behoorlijk gewerkt hadden. Dit bleek ook uit de talrijke telefonische berichten, die van het publiek binnenkwamen.

..... over ratwering en het kweken van ratten gesproken.....

Door de samenwerking met de Stadsreiniging en het publiek slaagde deze campagne uitstekend.

Het jaaroverzicht

Uit het havengebied werden maar sporadisch klachten vernomen over ratteverlast. Hiertoe hebben in een belangrijke mate medegewerkt de in 1953 tot stand gekomen verbeteringen en wel in het bijzonder de verbouwing van de loodsen en emplacements.

Gedurende 1953 werden aan 2589 particulieren lokaasporties verkocht om in eigen omgeving ratten te bestrijden. Dit aantal is dus exclusief de gratis verstrekte blokjes bij de algemene actie.

De Sanitaire Dienst, die de leiding heeft bij de rattenbestrijding, behandelde in de stad 2160 (vorig jaar 1616) klachten, ingekomen van particulieren en gemeentelijke instanties. Deze klachten konden als volgt worden ingedeeld, naar de oorzaken:

openingen in de gevels	865	gevallen
gebreken aan de riolering	226	„
ondergraving van trottoirs	110	„
defecte dakbedekking	38	„
ratten in tuinen en volkstuintcomplexen	456	„
ratten in parken, walbeschoeiingen	112	„
ratten in W.C.'s	82	„
vervuiling in de omgeving	59	„
diverse oorzaken	212	„

Bezien we dit staatje, dan blijkt hieruit weer hoe belangrijk de ratwerende bouw is, d.w.z. dat bij de bouw reeds aandacht wordt geschonken aan de ratdichtheid van het gebouw. Een grote rol speelt hierbij het goed afdichten van de invoeropeningen van gas, licht en water.

Nog al te veel worden deze openingen niet of zeer slordig afgedicht, waardoor uitstekende invalspooten voor de ratten worden gecreëerd.

Voorts is het van belang, dat bij de bouw er aandacht aan wordt besteed, dat in het gebouw zo min mogelijk ge-

legenheid wordt geschapen, waar de ratten ongemerkt kunnen nestelen!

Het belang van een ratveilige bouw en de toestand waarin een gebouw verkeert, wordt nog eens onderstrept, doordat in het verslag melding wordt gemaakt van ruim 114 klachten, die reeds in 1952 behandeld waren en die nu weer in behandeling moesten worden genomen. Het betrof hier hoofdzakelijk objecten van zeer bouwvallige aard, of waarvan de bouwtechnische voorzieningen i.v.m. de ratveiligheid niet afdoende waren uitgevoerd of doordat enkele toegangswegen over het hoofd waren gezien.

Het verslag zegt dan ook zeer terecht letterlijk:

„Meer en meer wint het inzicht veld, dat de ratteverlast vooral door de bouwtechnische gebreken van woningen, werkplaatsen en opslagplaatsen in de hand wordt gewerkt. Bij de rattenbestrijding dient vooral voortdurend te worden gestreefd naar de opheffing van bouwtechnische gebreken, die de rat het binnendringen mogelijk maken.”

Slechts met ratwering, zowel bouwtechnisch als hygienisch (vervuiling van de omgeving) bereikt men, dat men permanent vrij blijft van ratten.

Hier moet dus een nauwe samenwerking worden opgebouwd met de betrokken diensten in de gemeente. Dit is ook het geval in Amsterdam. In verband met de bouwtechnische gebreken werden aan 477 huiseigenaren aanschrijvingen verzonden voor het treffen van voorzieningen ter ratwering. Van deze aanschrijvingen werd een copie verzonden aan het Gemeentelijke Bouw- en Woningtoezicht. Deze gang van zaken werkte zeer bevredigend, terwijl ook van de zijde van de woningbouwverenigingen goede medewerking werd ondervonden.

Ook werd schriftelijk de aandacht van de Plaatselijke Telefoonbedrijf, het Waterleidingbedrijf en het Gemeentelijk Energiebedrijf gevestigd op het goed en

zorgvuldig afdichten van de invoeropeningen van de leidingen.

Bovendien blijkt uit bovengenoemd staatje het belang van een in goede staat houden van de riolering en de rattenbestrijding in de riolering. Dit blijkt ook uit het feit, dat het gemeentebestuur in Londen verplicht is om twee maal per jaar een rattenactie in de riolen uit te voeren. Uit de aldaar opgedane ervaringen bleek, dat het aantal rattenklachten bovengronds in zeer sterke mate samenhang met een meer of minder intensieve rattenbestrijding in de riolering.

De rattenklachten in de W.C.'s werden veroorzaakt door het feit, dat de ratten in staat zijn door het waterslot van de closets heen te dringen. Dus ook hier weer de samenhang met de aanwezigheid van ratten in de riolering.

De z.g. blokbestrijding werd in 1953 op bescheiden voet voortgezet. Hierbij wordt dus een geheel huizenblok gelijktijdig van ratten gezuiverd.

Van belang is nog, dat in het verslag wordt gewezen op de goede resultaten van het gebruik van cumarine derivaten (Warfarin-preparaten) bij de rattenbestrijding. Deze preparaten geven een veel geringer risico van vergiftiging van mens en dier, dan het gebruik van zinkfosfide en thalliumpreparaten, al zal men bv. bij de bestrijding van de zwarte rat in algemene acties, waarbij het publiek is betrokken en men dus direct resultaten moet zien, zinkfosfide niet kunnen missen. De cumarine preparaten hebben n.l. uit propaganda-psychologisch oogpunt het bezwaar, dat zij wat langzaam werken. Bij de bruine rat duurt het 2-4 dagen en bij de zwarte rat 5-8 dagen eer men resultaten bij het gebruik van deze preparaten begint te zien. En in deze periode moet er zorg voor gedragen worden, dat er altijd lokaas voor de ratten beschikbaar blijft, m.a.w. dat dit lokaas regelmatig wordt aangevuld. En wel zolang tot er niets meer van wordt opgenomen door de ratten. Maar dan is

men dit ongedicrte ook volkomen kwijt, tot de allerlaatste en meest ervaren rat. Voor zover onze ervaringen tot nu toe reiken werken deze preparaten feilloos.

Het gebruik van thalliumsulfaat is met de tegenwoordige stand van zaken onnodig. Men schept bij het gebruik van deze verbinding nodeloos risico's. Bovendien raakt men vaak nog niet de allerlaatste rat kwijt.

Dit wil niet zeggen, dat de cumarinepreparaten ongevaarlijk zijn. De cumarine-

preparaten zijn op den duur dodelijk voor alle warmbloedige dieren, doch zij werken minder acuut en er bestaat een afdoend tegengif tegen dit middel.

Tenslotte zij nog vermeld, dat de gemeente Amsterdam het eiland Schouwen—Duiveland geadopteerd heeft na de ramp van Februari 1953.

Als zodanig werd ook de rattenbestrijding op dit eiland ter hand genomen door deze gemeente en wel met goed succes.

ORDE EN NETHEID IN HUIS ZIJN VIJANDEN VAN RAT EN MUIS

En kunnen wij weer in 't zonnetje zitten

